Undervisningsplan for engelsk

Formålet med undervisningen

At lære engelsk er både at lære et sprog og at få adgang til andre kulturer, samfund og måder at forstå verden på.

Formålet med engelskundervisningen er, at eleverne udvikler kundskaber og færdigheder, så de gradvist kan forstå, tale, læse og skrive engelsk og anvende sproget i både kendte og nye sammenhænge.

Undervisningen skal styrke elevernes mod til at bruge sproget aktivt og give dem erfaring med engelsk gennem samtale, fortælling, sang, recitation, drama, læsning, skriftlig fremstilling og faglige og kulturelle temaer.

Eleverne skal samtidig opnå viden om kulturelle og samfundsmæssige forhold i engelsksprogede lande og kunne sammenligne disse med egne erfaringer og dansk kultur.

Sammenligningen mellem engelsk og dansk skal desuden styrke elevernes sproglige opmærksomhed og forståelse af ordforråd, grammatik, udtale og sproglige strukturer.

Undervisningen udvikler sig gennem skoleforløbet fra et primært mundtligt og oplevelsesbaseret møde med sproget til mere selvstændig mundtlig og skriftlig kommunikation, litteraturarbejde, analyse, argumentation og kulturel perspektivering.

Fagets kompetenceområder og slutmål efter 9. klasse

Kompetenceområde	Slutmål
Mundtlig engelsk (ME)	Eleven kan deltage i længere, spontane samtaler og argumentere for egne synspunkter på engelsk. Området omfatter lytning, samtale, præsentation, sprogligt fokus, kommunikationsstrategier og sproglæringsstrategier.
Skriftlig engelsk (SE)	Eleven kan forstå og skrive længere, sammenhængende tekster med forskellige formål på engelsk. Området omfatter læsning, skrivning, sprogligt fokus og sproglæringsstrategier.
Kultur og samfund (KS)	Eleven kan agere selvstændigt i internationale kulturmøder på baggrund af forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold. Området omfatter interkulturel kontakt, engelsk som adgang til verden samt tekst og medier.

Fagets placering i skolens undervisningsstruktur

Engelsk indgår både som selvstændigt sprogligt område og tværfagligt i skolens øvrige undervisning.

Undervisningsområde	Engelsk indgår gennem
Hovedfag	Ordforråd, korte tekster, tværfaglige temaer, faglige begreber, præsentationer og kulturperspektiver
Kultur	Samtale, læsning, skriftlighed, litteratur, romanforløb, kulturforståelse og mundtlig formidling

Undervisningsområde	Engelsk indgår gennem
Science	Fagord, korte naturfaglige tekster, beskrivelser, modeller og temaer som natur, dyr, biodiversitet, teknologi og fremtidens byer
Kunst & håndværk	Ordforråd om materialer, farver, former, instruktioner, produktbeskrivelser og præsentationer
Informatik	Informationssøgning, digitale præsentationer, kildearbejde, fagligt ordforråd og portfolio
Individuelt studiearbejde	Læsning, ordforråd, grammatik, læselog, skriftlige opgaver, romanarbejde og mundtlig forberedelse

Tværfaglig sammenhæng med kompetenceområderne

Når eleverne deltager i samtaler, fremlægger, dramatiserer eller arbejder med engelske fagbegreber i andre fag, udvikles **Mundtlig engelsk**.

Når eleverne læser fagtekster, skriver beskrivelser, summaries, reflections, projekttekster eller anvender engelsk i portfolioarbejde, udvikles **Skriftlig engelsk**.

Når eleverne arbejder med engelsksprogede landes litteratur, historie, samfund, hverdagsliv, medier og kultur, udvikles **Kultur og samfund**.

Engelsk kan derfor både optræde som selvstændigt sprogarbejde og som et redskab i tværfaglige forløb.

Fagets udvikling

1. klasse

I 1. klasse møder eleverne engelsk som et levende, mundtligt og rytmisk sprog.

Der arbejdes med:

- sange
- rim og remser
- recitation
- sanglege
- bevægelse
- små skuespil
- improvisation
- enkle spørgsmål og svar
- ordforråd fra elevernes nære omgivelser.

Undervisningen foregår hovedsageligt mundtligt og fælles, og eleverne lærer gennem efterligning, gentagelse, rytme og aktiv deltagelse.

Det skriftlige arbejde er endnu ikke et selvstændigt fokus.

Der arbejdes især med **ME og KS**.

2./3. klasse

I 2. klasse videreføres det mundtlige arbejde med sang, leg, remser, dramatisering, spørgsmål og svar.

Ordforrådet udvides omkring blandt andet:

- familie
- skole
- farver
- tøj
- tal
- ugedage
- årstider
- natur
- hverdag.

Eleverne møder begyndende grammatiske strukturer, eksempelvis former af *to be* og *to do* samt ental og flertal.

I 3. klasse udvides den individuelle mundtlige deltagelse. Eleverne begynder samtidig at skrive enkelte gloser, vers og sange, som de allerede kender mundtligt.

Det er vigtigt at skelne mellem begyndende skriftlighed og det senere systematiske arbejde med skriftlig kommunikation: skolens eksisterende plan introducerer skriftlige elementer i 3. klasse, mens det formelle hovedfokus på dette trin fortsat er **ME og KS**.

Delmål efter 3. klasse

Mundtlig engelsk

Eleven kan:

- forstå almindeligt talt engelsk inden for genkendelige emner
- forstå og besvare enkle spørgsmål
- sige enkle ting om sig selv, familie, skole og hverdag
- anvende gængse hilsner og høflighedsformer
- deltage i sproglege, sanglege og dramatiseringer
- recitere rim, remser og korte digte
- synge engelske sange
- anvende et begyndende ordforråd om nære hverdagsemner
- bruge mimik, bevægelse og kontekst som støtte til forståelsen
- have mod på at bruge engelsk, også når sproget endnu ikke er sikkert.

Skriftlig engelsk

På dette trin er skriftlig kommunikation ikke hovedområdet.

Eleven kan dog begyndende:

- genkende kendte engelske ord
- skrive enkelte kendte gloser
- skrive korte vers eller sætninger med udgangspunkt i mundtligt kendt stof
- forbinde kendte ord med billeder og betydning.

Kultur og samfund

Eleven kan:

- kende engelsksprogede sange, rim, remser og fortællinger

- kende enkle eksempler på hverdagsliv i engelsksprogede lande
- møde emner som familie, skole, fritid, højtider og årstider
- give enkle eksempler på ligheder og forskelle mellem egen hverdag og engelsksprogede kulturformer.

4. klasse

I 4. klasse bliver læsning og skrivning tydeligere elementer i engelskundervisningen.

Eleverne arbejder med:

- kendte ord og korte tekster
- små tekster om kendte temaer
- billedbeskrivelser
- orddiktater
- højtlæsning i kor og enkeltvis
- sange og digte
- recitation og drama
- forskelle og ligheder mellem dansk og engelsk.

Grammatikken bliver mere bevidst, blandt andet gennem ordklasser samt ental og flertal.

Det skriftlige arbejde bygger fortsat i høj grad på stof, eleverne først har mødt mundtligt.

5./6. klasse

På mellemtrinnet udvikles både den mundtlige og skriftlige sprogfærdighed.

Eleverne arbejder med:

- samtale om kendte emner
- ordsprog
- billedbeskrivelser
- diktater
- bøger og læsetekster
- mundtlig og skriftlig bearbejdning af læsestof
- korte genfortællende tekster
- traditioner og skikke i engelsksprogede lande
- grammatik og ordklasser
- verbernes tider og former.

I 6. klasse bliver arbejdet mere systematisk. Der arbejdes blandt andet med sætningsanalyse, læseforståelse, mere avancerede tekster, ukendte diktater, samtaler om det læste stof og engelsk som verdenssprog.

Der trænes **ME, SE og KS**.

Delmål efter 6. klasse

Mundtlig engelsk

Eleven kan:

- forstå hovedindholdet i talt engelsk om kendte emner
- forstå længere fortællinger fortalt på engelsk

- deltage i samtaler om hverdag, skole, fritid og læste tekster
- svare på spørgsmål og stille spørgsmål
- anvende et udvidet ordforråd
- præsentere korte mundtlige oplæg
- lytte til og kommentere andre elevers oplæg
- genfortælle en kendt tekst eller fortælling
- anvende almindelige høfligheds- og omgangsformer
- bruge kommunikationsstrategier som omformulering, mimik eller hjælp fra samtalepartner
- recitere, dramatisere og synge på engelsk.

Skriftlig engelsk

Eleven kan:

- forstå alderssvarende skriftligt engelsk
- læse bøger og tekster af passende sværhedsgrad
- skrive korte, sammenhængende tekster
- skrive genfortællinger og billedbeskrivelser
- stave almindelige ord med stigende sikkerhed
- anvende ordklasser, ental og flertal og grundlæggende verbaltider
- anvende konjunktioner og pronominer i egne tekster
- bruge ordbog som hjælpemiddel
- bearbejde kendte tekster skriftligt.

Kultur og samfund

Eleven kan:

- kende eksempler på hverdagsliv og levevilkår i engelsksprogede lande
- arbejde med sange, litteratur, billeder, musik og andet kulturstof
- kende engelsksprogede højtider og traditioner
- sammenligne enkle geografiske, historiske og kulturelle forhold med danske forhold
- forstå engelsk som et verdenssprog og som en del af dansk hverdag.

7./8./9. klasse

I udskolingen styrkes elevernes daglige brug af engelsk, både mundtligt og skriftligt.

Der arbejdes med stigende krav til:

- spontan samtale
- argumentation
- mundtlig fremlæggelse
- læseforståelse
- selvstændig skriftlig fremstilling
- grammatik
- ordforråd
- litteratur
- kultur- og samfundsforståelse.

I den samlæste udskoling kan eleverne arbejde med fælles temaer og tekster, mens kravene differentieres efter klassetrin og fagligt niveau.

Skolens undervisningsstruktur beskriver blandt andet arbejde med samtale, diskussion, fremlæggelse, romanlæsning, reading logs, summaries, character descriptions, vocabulary, grammar, creative writing, essays og reflections.

7. klasse

I 7. klasse videreføres og uddybes grammatikken, herunder:

- regelmæssige og uregelmæssige verber
- ental og flertal
- verbaltider
- sætningsopbygning.

Der arbejdes fortsat med:

- højtlæsning
- recitation
- skuespil
- populærkultur
- sangtekster
- film
- levevilkår i engelsksprogede lande
- genfortælling
- korte stile
- diktat
- brug af ordbøger.

Engelsk som verdenssprog og engelsk i den danske hverdag indgår som kulturelt perspektiv.

8. klasse

I 8. klasse øges kravene til både sproglig selvstændighed og kulturel forståelse.

Eleverne kan arbejde med:

- biografier
- autentiske engelske tekster
- litteratur
- længere skriftlige opgaver
- kommunikation i rejse- og rollespil
- historiske og kulturelle temaer
- Commonwealth
- britisk historie
- grammatiske hovedområder
- aktiv/passiv
- direkte og indirekte tale.

9. klasse

I 9. klasse samles og videreudvikles elevernes mundtlige, skriftlige og kulturelle kompetencer.

Der arbejdes blandt andet med:

- repetition og uddybning af grundlæggende grammatik

- britiske og amerikanske short stories
- avisartikler
- tidsskriftstekster
- nonfiction
- læsning og oversættelse
- højtlæsning
- genfortælling
- summaries
- større skriftlige opgaver
- debat og diskussion
- aktuelle emner
- britisk, amerikansk og irsk historie og samfund
- litteratur og film
- internationale og globale problemstillinger.

Særligt fokus i 9. klasse

I 9. klasse skal sammenhængen mellem undervisningen og fagets slutmål være særlig tydelig.

Eleverne skal derfor have mulighed for selvstændigt at:

- forstå hovedindhold og væsentlige detaljer i længere mundtlige og skriftlige engelske tekster
- deltage i samtaler og diskussioner
- argumentere for egne holdninger
- fremlægge et fagligt eller kulturelt emne
- bruge et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd
- anvende idiomatiske vendinger
- anvende engelsk med rimelig grammatisk sikkerhed
- læse og forstå forskellige genrer
- skrive længere sammenhængende tekster
- tilpasse en tekst til genre, formål og modtager
- anvende korrekt sætningsopbygning, retskrivning og tegnsætning
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og digitale hjælpemidler
- arbejde bevidst med egne sproglige styrker og svagheder
- anvende engelsk i informationssøgning og digitale produkter
- forstå og diskutere kulturelle og samfundsmæssige forhold i engelsksprogede lande
- sammenligne egen kultur med engelsksprogede kulturer
- anvende engelsk som internationalt kommunikationsmiddel.

Delmål efter 9. klasse

Mundtlig engelsk

Eleven kan:

- forstå længere mundtlige fremstillinger
- deltage spontant i samtaler om kendte og mindre kendte emner
- anvende et nuanceret ordforråd

- anvende et grundlæggende grammatisk korrekt engelsk
- benytte kommunikationsstrategier ved sproglige vanskeligheder
- fremlægge et forberedt stofområde
- redegøre for erfaringer, holdninger, følelser og faglig viden
- argumentere for egne synspunkter
- reagere relevant på andres synspunkter
- anvende en tydelig og forståelig udtale
- anvende engelsk i faglige og sociale sammenhænge.

Skriftlig engelsk

Eleven kan:

- læse og forstå hovedindholdet i alderssvarende engelske tekster
- skrive sammenhængende tekster og historier
- anvende et passende og forholdsvis præcist ordforråd
- skrive tilpasset forskellige genrer, formål og modtagere
- anvende ordstilling, verbaltider og centrale grammatiske strukturer
- anvende retskrivning og tegnsætning med rimelig sikkerhed
- skrive summaries, descriptions, reflections, essays og andre relevante teksttyper
- anvende ordbøger og grammatiske hjælpemidler
- anvende digitale medier hensigtsmæssigt
- bearbejde og revidere egne tekster
- være bevidst om egne sproglige styrker og udviklingsområder.

Kultur og samfund

Eleven kan:

- anvende engelsk som internationalt kommunikationsmiddel
- sammenligne egen kultur med engelsksprogede kulturer
- forstå og referere tekster om hverdagsliv, historie, kultur og samfund
- anvende viden fra litteratur, sagprosa, film, medier og digitale kilder
- kende centrale kulturelle og samfundsmæssige forhold i engelsksprogede lande
- kende til forskellige varianter af engelsk
- forholde sig til globale kulturmøder og samspil mellem forskellige samfund.

Samlet progression

Engelskundervisningen bevæger sig gennem skoleforløbet:

fra efterligning til selvstændig sprogbrug

fra fælles mundtlig deltagelse til spontan samtale og argumentation

fra sang, rim og remser til litteratur, fagtekster og medier

fra enkelte kendte ord til længere sammenhængende skriftlige tekster

fra nære hverdagsemner til kultur, historie, samfund og globale problemstillinger

fra sproglig tryghed til selvstændig kommunikation.

Årsplanerne konkretiserer de tekster, temaer, bøger, kulturelle emner og arbejdsformer, der anvendes det enkelte skoleår, mens denne undervisningsplan beskriver den samlede progression og de mål, eleverne arbejder hen imod.